

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

<p>Megjelen minden vasárnap reggel. Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet. Kiadóhivatal: Kadal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.</p>	<p>Felélős szerkesztő és lapfajladonos: Dr. Lemberger Armin. Főmunkatárs: Schön Ödön.</p>	<p>Előfizetési árak Egészve 5 frt., felvére 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr. Hirdetések jutányosan számítatnak.</p>
---	--	--

Artézi kut.

(Su.) Ez év február hó 6-án a „Bajai Hírlap” 2-ik számában egy cikkkel közöltünk, mely a Sugovicza és a Fötér szabályozásáról és egy artézi kut létesítésével foglalkozott. Nincs rajta mit tagadnunk, a cikk sugalmazva volt, oly helyről nyertük információkat, mely minden kétkedést kizárt és a melynek pontos értesítésében minden körülmények között megbízhattunk. Megirtuk akkor, hogy a főterén a Szt. Háromság és a városi székház között ez év áprilisban megkezdik az artézi kut furását, megirtuk mennyi pénz van már kizárólag e célra együtt, mennyit ad az állam hozzá, honnét kapunk furó eszközöket és sok egyebet. Pár napra rá, Baja város közgyűlése örömmel vette a polgármester ez irányban tett jelentését tudomásul. Nem akarjuk a cikk sugalmazóját szemrehányással illetni, mert jóhiszeműségéről teljesen meg vagyunk győződve, csupán az a célunk, hogy a mármár elalvó ügyet ismét új életre ébresztsük.

Igen sajnosan tapasztalt tény az, hogy minálunk minden új eszme iránt lelkesednek, annak kivételét, megvalósítását örömmel határozzák el, de a midőn az akták megírva, a tervek jóváhagyva vannak, midőn a helyi lapok meglepődéssel vesznek ezen újabb vívmányokról tudomást, akkor szépen bezárják az aktákat az irattárba és marad minden úgy, amint volt.

Kárhoztatjuk a munkának ezen lassu folyását, kárhoztatjuk azt, hogy a már meglevő, megszavazott és elintézték ügyeket oly sokáig hagyják heverni, anélkül, hogy ezek megvalósítása érdekében valamit is tenné-

nek, kárhoztatjuk azt, hogy ily fontos közegészségügyi intézkedés megvalósítása ily sokáig késik és nem hagyhatjuk megszólás nélkül azt, hogy a már áprilisa jelzett furás megkezdésére, ma, július végén, még mi sem történt.

Belátjuk azt, hogy oly akadályok merülhetnek fel, melyek a munka elkezdését egy-két héttel hátráltathatják, de nem találjuk indokoltnak azt, hogy három hónappal a jelzett időponton túl még semmiféle intézkedés nem történt arra nézve, hogy a februári közgyűlés határozata megvalósításuk és egész városrészek kénytelenek valóságos zarándokutat ahhoz az egy-két kuthoz tenni, amellyek állítólag egészséges vízzel rendelkeznek.

A bőséges víz hiánya azonban nem csak az ivóvíznel érezhető, hanem kihat az a város többi közegészségi ügyeire. Ha nem lenne oly komikus, igazán fájdalommal töltené el az ember szívet, látván azt, miként takarékoskodik az igazán csakis *ugyvezett* öntözőkocsis nemes kezelője a vízrel, melyet hordójából cseppenként ejt a pótól és forráságtól izzóvá vált földre és mint rójja négyezer-ötször egy és ugyanazon utczát végig és mily félve és takarékosan hullatja a drága cseppeket a szeretett anyaföldre. Hát bizony igaz is van a nemes koesikezőlőnek, megtanulja ő becsülni a vizet, mivel azt neki magának kell felszínre huzni. Nem hiszem azonban, hogy ha a víz magától ömlelnék hordójába, nem az a czel lebegne-e szeméi előtt, hogy a reabizott feladattal minél előbb készen legyen és oly bőven nyitná ki hordójának csapját, hogy a leghosszabb utca pár percz alatt bőségesen fel lenne locsolva.

Nem akarok oly érvekkel előállani ismét, melyekkel mindenki tisztában van, sem az artézi kut fontosságáról azokat meggyőzni, akik azt maguk is óhajtják, csupán azért szóltam fel, hogy esetleg akad valaki, ki ezen kérdést a legközelebbi közgyűlésen szóba hozza, azt interpellatíó tárgyává teszi és ezáltal megvalósítását siettetí.

A Közép-Duna áthidalása.

A fenti cím alatt *id. Perczel Miklós úrtól*, a baja-bátaszéki vasut létesítése érdekében alakult végrehajtó bizottság elnökétől, az alábbi, ifju lelkesedéssel és a meggyőződés erejével megirt, érdekes cikk jelent meg a „Pesti Hírlap” pénteki számában:

A Pester Lloyd egyik legközelebbi számában igen derek cikkben behatóan foglalkozik a baja-bátaszéki áthidalás kérdésével, szerintem czáfóhatlan adatokkal érvel mellette, de egyuttal megbízható forrásból meríti azt a hitet, hogy döntő körökben inkább a gombosi áthidalás felé hajlik a mérleg.

A rendesen jól értesült Lloydnak ez a hire nem igen kellemesen hat reánk, bajaiakra, akik csak az imént indítottunk meg a baja-bátaszéki áthidalás valósítására nagybobszabásu mozgalmat. Egy körlevéllel kerestük fel az erdékútszakat Brásótól Bajáig, azután Fiumétől, a stájer és karintiai határtól Bátaszékig; már is nagy számmal érkeznek a csalókozási nyilatkozatok minden oldalról; felhívaunk abban az oriasí erdékpercherben főtáitlen helyesléssel találkozik s nem kétem, hogy ez legközelebb kiterjedéshez méltó, valamint formái, kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági, sőt politikai jelentőségével arányban álló föllépésben fog nyilvánulni.

A Lloydnak fentjelzett hire dacára bizunk a sikerben, kivált, ha a sajtó, mely mind sürdöbben kezd foglalkozni a közép-Duna áthidalásával, ezentul is minél behatóbban tárgyalja ezt a nagyfontosságú közlekedési kérdést.

TÁRCZA.

Velenze.

Te dalok hazája,
Hadd emlékezem reád!
Büszke piazzára
Melyet a tenger szel át.

S szívem tavaszára,
Hadd emlékezem reád!
Midőn az üdv álma
Lágyan pilláimra szállt.

Napsugaras álom!
Árnya nincs, csak fénycsugok,
S mégis becsendül
Busan egy sötét akkord:

Ott térdelt zokogva
A Mark-templom oldalán,
Széztáitál fűrtökkel
Egy karscu, olasz leány.

Ó boldogtalan volt:
Mi mesésen boldogok, —
És egy pillanatra
A szemünk találkozott . . .

Tatjana.

Pihenés.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Ott hagytam a nagy, szép, vidám és mégis oly szomorú nagy várost. Nem látom többé magam előtt a sok lóto-futó embert, a kiket a megélhetés, a kenyér gondja üz, kerget, kik közel-lábbal dolgoznak, löködösik, taszigálják és a legádázabb szenvedéllyel gyűlölik egymást, mert minden

egyed a másikkban vetélytársat lát, ki orra elől, kezéből ragadja ki a kenyeret. Hiszen oly sok az eszkimő és oly kevés a foka. Nem látom az utczán a sok rongyaiban cifrázkodó asszonyt, ki magától, szegény gyermekeitől vonja el a legcsúszásesebbet csak azért, hogy azokban a cifra rongyokban mutathozhassék az utczán. Mily utálatos, mily iszonytató ez a ezifra nyomorúság! Nem Zug a fejem a fel- és alá-robozó kocsik fűlsikeitől lármájától, a villamos folytonos csöngés-től és az útszágáló gyerek kellemetlen rikoltozásától. Nem szorul a tudóm a ránehező por és szénfüsttől és nem zárják el előlem a szabad levegőt hatalmas kőhalmozok, bérkasznárnyak idomaltalan tornyakkal.

Itt ülök egy durván összetakolt fapadon. Körülöttem mértföldekre sürű, rengeteg fenyves-erdő, hová még nem hatolt el a civilizáció minden elpusztító, romboló, örlő vasfoga. Még érintetlen itt minden, mint egy tiszta, szepőltelen hajadon. Fejszeccsapás itt még zavarta az erdő titokzatos, fenségesen néma csendjét. A napugradt csak megtörve hatol keresztül a sürűn és bágyadt sugarival a szemnek jóleső kellemes felhomályt terjeszt. A sugáregyenes fák sürű lombjai közt eszese szello fújdogál. Oly titokzatos, misztikus, felelemgerjesztő és oly sokatmondó e szellokozta folytonos zugás. Zugásnak mondom, pedig nem az. A ki belemérlél, megfigyeli, a legszébb zenét hallja. Bibájos, szívhez szóló, álomringató zenét. És ha becsukom szemem, szinte látni velem a szöke fűrt, kék szemű, ábrándos szello királyt bíborpalástjában, a mint rözsás, hosszú ujjával a fák közt szetteszülő aranyhurokat pengeti.

Két lépésnyire tölem megvadult hegyipatak rohan alá, óriási sziklákat ragadva magával. Olyan

mint egy szilaj bika. Tűskön-bokron keresztül rohan, nem kerül ki semmit. Erős, mormoló zugása messze hallatszik az erdő sürű csendjében.

A lombok közt kis fenyőgörg zeng édes bus áriákat. Szomoruan, hosszan húzza, majd hirtelen vidám patogásba csap át. Bizony sok szép primadonna megrigyelne a kis torokban rejlő csodágepet.

Majd a bokor zörren és egy kis lompos farku mokus úti föl fenyves képét. Csillógó kis szemében csodálkozás, kíváncsiság és megdöbbenés tükröződik, mikor engem e furca alkant, nagy teremést meglát. Egy darabig némán bámul, de mikor véletlenül megmozdított lábam, az avar zörrenésétől megjelved, villámgyors mozdulattal egy fan terem és megremélt, bámulatos ügyességgel kuszál föl a fára és a lombok közt elrejtőzve kandikál lefelé.

Oly jó e csendes kis helyen. A komolyarcú Tudás, a csillógó, élénk szemű Okosság és a grőnyedt hátú, öszfűrtű Logika szépen elszunnyadnak itt. És mig csendesen, nyugodtan szenderegnek, előbujik rejtekeiből a sokáig száműzött Fantázia és pajkos jókedvében virágról-virágra csapong. Szamárfület mutat a Tudós urnak, megorolja és kineveti Okosság urat és fölpezekli orrát a tiszteletreméltó öreg Logika bácsinak. Ugrál, bukenczet hány, majd kibújik bórőből széles jókedvében. De pszt! A nagy, szokatlan lármára felüti fejét az Okosság, álmosan törőlegi vörös szeméit, hogy meglássa a csendháborítót, a ki már negzen rejtekeiben van és ott várja nagy szepgeve a dolgok tovább fejlődését, mint a csinótevé gyermek, ki tudja, hogy rossz fát tetta tüze és föl a büntetéstől.

Órák hosszat hildőlegek ezen a durván öszkaszatolt padon. Ötlembe teszem kezem és bánu-

A baja-bátaszéki hid valóditása czéljából Baján megalkult vegrehajló bizottság és nekem, mint annak elnökének, feladata első sorban nemcsak a közlekedés érdekében, hanem a nagy közönségnek érdeklődésén is ezen nagy horderejű kérdés nemely nevezetesebb phasisának földerítésével feleltetni.

Midőn a dombóvár-bátaszéki vasut elkészült, senki sem tudta, hogy az új, annak első leszállási pontján a Duna túl is, Mikor aztán a szabadkai-bajai vasútja is megépült, az öszezéki hidnak valóditása föltétlenül természetes dolognak tartotta mindenki által, maga a kormány is annak tartotta akkor is ha nekem is open bajánál, de mindenesetre ezen vidéken vette terbe a két vasút voltaképpeni államköltségen építendő hiddal leendő öszezéki hidat.

Kivülén alig bír más a kormány ezen számdékar pozitívbe adatkok. Közülm röviden. Nyomban a Dombóvár-Bátaszéki vonal befelvezése után fölmértül a Szabadka-Bajai vonal kiépítésének eszméje. Felső Baoskanak földirtókossai Szabadka és Baja városainál egyesítve konzorciumot alakítottak 1872-ben, melynek en velenk elnöke; elkészítették az előmunkálatokat és terveket, már a kivétel stadiumhoz értünk, midőn 1873-ban az akkori közlekedési miniszter, Tisza Lajos kérdést intézett hozzánk, nem volnánk-e hajlandók folytatni a pályát Bajától—Szekesig, mutatva a kormány ott szándékot a Bátaszéki színtől Szekesig megújítandó vonattal a Baját állandó hiddal egybekötni. Mi erre kijelentettük, hogy valamin a Szabadka-Bajai vonalat kamatbiztosítás nélkül közösen kiépítjük, egy fölbnyer árterem átvonulandó igen nagy költsékek és számos minőséget igénylő baja-székesői vonalat csak kamatbiztosítás mellett vállaltatnánk el.

Ezek után mire határozta volna el magát a kormány, nem tudom, mert a további tárgyalások véget vetett az 1873. évi május hó 1-én Bécsben kiüött nagy krach. Két héss bankunk birtam már ajánlatát a Szabadka-Bajai vonal finanszírozására és kiépítésére, ezek is siettek visszavonni ajánlatukat és azonnal minden előkészségük dacára a vállalat megfeneklett, míg végre a kormány rászánta magát a kiépítésre és ekkor meg bizonyosbalknak kelle tartani e két nagy transverzális vonalnak állandó hiddal leendő rögtöni összekapcsolását. És ime elhunnt 27 esztendő és fennáll meg most is az a sajátságos állapot (talán erősebb jelzőt kellene használnom), hogy a Duna két partját kinyul, minden tekintetben elsőfokosság transverzális pályák az országnek minden oldalán zsakutekzaban tespednek, nehány kilométernyi távolságból a két nagy vonalnak végállomásmányi farkasszemezzet nezek egymással, egy megfoghatatlan közlekedési politika meg mindig kesik helyreittni egy menthesen mulasztást, a két nagy vonal forgalma az öszezéki köpcs hányában napkentelem 100—120 kilométernyi kerülőt követ, egy odajsson, hvá alig 10 kilométernyi után érhetne.

Már pedig eltekintve az áthidalásnak világförgalmi kétségtelen jelentőségéről a Duna által kétféle választott két országész beforgalmának egy tetemesen rövidébb közvetítése egymagában is

annyira fontos momentum, hogy már ez is nemcsak indokolta, hanem parancsolólag szükségessé teszi a Dunának itteni áthidalását.

Nem tudom, mi sors vár mozzalmunkra, de mert kétségtelen tény, hogy abban a hosszú listában, mely a vasúti befektetéseket felsorolja egy sinos, mely fontosabb és sírgésőbb volna, mint az általunk szorgalmazott áthidalás; valóban rejteik, hogy ez alba föl nem vetetül. Penzügyi akadály nem okozhatta, mert hát annál a nagy költségnél az a pár panvre million bizony nem tett volna különbséget.

De hát hol a bökkenő? min és kin mulik? Ha mást nem, legalább határozott nyilatkozatot teljes joggal várhat az általunk közreműködésre felhívott nagy érdeklődők.

Mi bajuk is talán elvárhatjuk, hogy nyomasztó forgalmi helyzetük fele forduljon valahára figyelmre a közlekedésiig közegeknek. Vegyük elő a térképet, láthatjuk, hogy a Dunának bennünk erőnlő szakasza árter, melyen az a ártuforgalom egész éven át lehetetlen; hogy az egyedüli közlekedési eszköz a telen át színelőtly garló szerelm-bátai komp-járis nyolcz kilométernyire van fölünk és nagy ártuforgalomra szinten alkalmatlan.

Elog csak hallgatunk és várunk, igénytelen egymagunknak felszólással talán ezental sem találkoznak méltánylással, de most egy országész milliói esatlakoznak közérdekeknek felismert szorgalmazásunkok. Van okunk bizni a sikerben.

Helybeli és vidéki hírek.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS. Július 31-én új előfizetés nyílik a Bajai Hírlapra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásnak a megújításról ideje-korán gondoskodni. Vidéki előfizetőinket pedig, kik az előfizelési díjjal határelken vannak, tisztelettel felkérjük, hogy a lap akadálytalan továbbküldése érdekében azt mihamarabb beküldeni sziveskedjenek.

Kitüntetett tanítóképződi igazgató. A Bács-Bodrog megyei kir. tanfelügyelő, *Scheerer Sándor* urhoz, a helybeli n. kir. állami tanítóképződi igazgatójához a következő megleghuza átiratot intézte: Bács-Bodrog megyei kir. tanfelügyelőség, 2586. sz. Az állami tanítóképző intézet tekintetes igazgatóságának Baján. A megnyeltozású vállás-és közoktatásügyi m. kir. Miniszter f. évi június hó 30-án 36807. sz. a. kelt rendeletével a bajai áll. tanítóképző intézetnek 1896-97. tanévi értesítőjével, a mely mintaszeríven van kiállítva s a paedagogiai tudással és tapintattal vezetett eredményes munkásságnak új örvendetes képet nyújtja, amely az intézetet a hazai közpö-intezetek legkiválóbbjai közé emeli, tudomásul venni és egyben igazgató urnak az intézet felvirágzása körül szerzett érdemeiért magas elismerést nyilvánítani kegyeskedett. Míról a tekintetes igazgatósgórt örvendetes tudomásul végtel értesitem. Zombor, 1898. évi július hó 8-án Gráf s. k. kir. tanfelügyelő. — A kitünő tanterfuernek ezen jól megérdemelt kitüntetése alkalmasból mi is a legösztömben gratulálunk.

Öngyilkossági kísérlet. Futó tüzeket terjedt el pénteken esti 6 és 7 óra között városunkban az a megdöbbentő hír, hogy *Gschösser Lajos*, a Ferenecz-esatorna bajai kikötőjének főnöke öngyilkosságot követett el. A hír valóban bizonyult, *Gschösser Lajos* egy revolver golyót röpített mellébe, mely a tüdőt jelentékenyen megsértette, mindazonáltal a halál nem következett be. Állapota eljeteveszlyes ugyan, de az orvosok nem mondták le a reményről, hogy életet megmentik. Hogy mi készítette az élete java korában álló ferfit, ki valószággal patriarhalis család életet folytat, a végzetes tett elkövetésére, a felett külföldöz megbizhatatlan hírek keringenek a városban. A család iránt város szerte ószinte részvét nyilvánul.

Szerzések kilétséje. A bajai sz. ferenecz-rendi zárdból a pápa által behozni szándékolt szigorított rendszabályok miatt kilétségek történek. A klerikusok közül már többen kilétek a szerzetből. Legújabbban páter Mavér Tivadar jelentet meg kilétsét a szerzetből, ki kaplani minőségben állap a világiakhoz. De ezen kívül még több páter fog kilépni, melyét alkalmaztatásukra biztos kilátásuk lesz.

Megedzsmalt raktár. A Duna gőzhajózási társaság helybeli raktárának alkalmazott Zsivanovics Ferenecz nevű raktárszolgá már hosszabb idő óta melleskeresetben rendszeresen üzle a tolvajlás. Fellétt a főnöknek, hogy a szöge nagyon gavalter módon köllekzik és addig járt utána a dolagnak, míg végre kisélt, hogy Zsivanovics az áltomásra érkezett ládából ének idejen egy-egy értékesebb tárgyat kivessz és a ládat ismét leszógezi. Így történt, hogy a napokban is nagyobb küldeményekből mintegy 500 ft értékű vásznat és ruhameit lopott el, amit egy helybeli öszeres-élt értesített. A főnök a tett elkövetése után azonnal feljelentett a tolvaj raktárszolgá ellen, csak hogy az neszt vette a dolagnak és megsozógott. Most pedig a bajai rendörkapitányság közegett.

Lopás a kalocsai érseknél. Kalocsáról írják lapunknak, hogy az uradalmhoz tartozó süküdsi érdekezőfélségnél egy hosszabb idő óta folyó rend-

szeres lopásnak jöttek nyomára. A tolvaj Ammer Károly érdeket, aki apródonként már mintegy 150-160 hássbát hordatott el az érdeketől az egy bajai kereskedőnek eladta. Ammer Károly kisebb-nagyobb előlegeket vett fel időnként a fára és mint-hogy azt készpénzen visszaadni nem bírta, emek fejében időközönként fá szállított, melyet a kereskedő olesó pénzért átvett. Az uradalom intézőség most jött a lopás nyomára, aminek következtelen a tolvaj érdeket azonnal megfosztotta általól és az esztről feljelentett tett a szabadkai kir. törvényszéknel.

Halalozás. *Milko Mór* helybeli földirtókos f. hó 25-én tevékeny életének 76-ik évében elhalt, *Milko Vilmos* menyérből és *Dr. Mikló Desző* budapesti ügyvéd, kik csak pár hét előtt vesztettek el anyjukat, az elhunytban edes atyjukat gyakorolják.

Zongoraterem Baján. Örvendetes hírrrel veljük meglepet a zongorázásra iránt érdeklődő t. olvasóinkat azzal, midőn tudatjuk, hogy *Thek Endre* első magyar szab. zongoragyára fiokraktárt állított fel Baján és hogy annak vezetését *ffy. Haqmer Antal* könyvekeskedőre bizta. A Thek-féle zongorák, egy a kiállítás, mint a helyre szerkeztéjósága és tartóssága, továbbá a clavatura könnyűjárása, valamint a szép, tisztán esengő hang lételemében messze túlszárnyalja a hasonló áru külföldi zongorákat. Hogy ez a valósnak meg is felel, foyesen igazolja az a körülmény, hogy a fővárosi országos királyi zenekadembálna kizárólag Thek-féle zongorák vannak használatban, vagy hogy egyebet ne mondjunk, azok na Bécsben keresetlebbek, mint az ottani gyártmányok. *Thek Endre* találmányát képezik az alumínium belszérelt készített zongorák, melyek különös lágyan esengő hangot adnak a zongorának. Ez a találmány, az egész világon szabadalmat nyerve, dícsőségét szerzett külföldön is az eddig pangó zongoriparunknak. A jeles nagyiparost zongoragyártának felállítására nem anyagi haszon ösztönözte, hanem tisztán hazafias intető annak bizonyítására, hogy Magyarországon is lehet oly zongorákat gyártani, mint külföldön, ami — dicseretere valjék — sikerült is neki.

Eljegyzés. *Csernyai Ödön* helybeli adótszét eljegyezte *Csalbi Emilia* kisasszonyt Podrecsányból.

A kuruzslás áldozata. Hodossy Istváné szül. Kolescs Anasztázia felső-szent-iváni lakosná a szomszéd asszonyának panaszokból, hogy neki valán belső baja van, a falusi asszonyok adtak is neki többféle kótyaveteket, de ezek a házi székek mit sem használtak belső fájdalomra ellen. Vegre felkereste Kiss Gyurine szül. Nagy Maria ugyancsak felső-szent-iváni javas asszonyt és ennek baját elővágyta. A javas asszony azt a tanácsot adta kisenének, hogy vegyen a patikában kesenőt (higanyt), azt egy edénybe téve forralja fel és ennek kigözölő páráját szivja be, ettől aztán majd hamarosan kigyógyul. Hodossyné meg is fogadta a tanácsot, vett kesenőt s azt utatás szerint felforralta s annak felszóló páráját magába szivta. Azonban midőn azt a gyögmódot harsziasz használta, hirtelen rosszul lett, a szivlásban miöködött s keze lába megdermedtek. A megremült család a beteg asszonyt f. évi június hó 29-én behozta Szabadkára és a „Mária Valéria” kórházba helyezte el, a hol az osztályorvos megvizsgálta a beteget s constatálta, hogy mérgező eszt fofog fenn. Gyógykezelés alá vettek, de dacára a gondos ápolásnak a megmérgezett beteg 25 napi kioldás után, f. hó 23-án, szombat-éon este meghalt. Az esztről jelentést tettek a rendőrségnek — a hol azonnal megindították a vizsgálást s a szeresélen asszonyt hétfőn delután felboncolták és belső részeit felkúdték a vegyzóló intézetnek annak megállapítása végett, vajjon biganymérgezés idézte elő a halált?

Kinevezések. Ó Felsége a király Antal József szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt a zsmári kir. törvényszékhez álbíróvá nevezte ki.

Árvaház Szabadkán. Szabadkán egy árvaház létesítésén fáradoznak. A humanus ügyet Biráks Gyuzelnek a „feher-kereszt” elnökének a lakásán beszéltem meg. Legközelebb ez ügyben a szabadkai öszes jótékony egyesület elnökegeit bizalmas értekezletre öszse fogják hívni.

Szenzácios letartóztatás. Zomboról írják lapunknak, hogy *Keszler János* kir. aljárásbíró, ki állásáról pár hónappal ezelőt lekösönt, az ottani rendőrség e hó 27-én letartóztatotta és az ügyész fogházába kíserte, mivel azon alapos gyanu merült fel ellene, hogy hivatalos pénzeket elsiszkasztott.

Nagy tűz. Ó-Bécséről értesítvelevelünk, hogy ott kedden delben a város mellett lévő szomszékban óriási tűz pusztított, mely számos kis gazda és szögnyű árendás egész évi munkájának gyümölcsét emészette el. Dacára annak, hogy a tűzoltók gyorsan kivonultak, lehetetlen volt a felszabadult elemeket megkezezni, mivel a teljesen száraz szalma száz és száz apró kagylóban égett. Ötven szaladt jutott a legnagyobb nyomorra.

A kerekpárosok megrendszabályozása. A helygümüniszter kiindulva abból, hogy a kerekpárosok egy kedvtelésből, mint gyakorlati czélzólók való használatá mindinkább terjed, szükségét látta annak, hogy a kerekpározás a közrend és szabad-

lok a semmisségbe, csak testem van itt, a gyarló, porból épült test. Egy komplikált gép, mely rögtön megáll és felmondja a szolgálatot, ha valamely akatrésze megromlik. Lelkem nincs itt. Elszállt föl a magasba, a végtelmen. Megfürdik a szöke felhőkben, sütkérezik a nap arany sugarai-ban. És aztán ismét száll, egyre száll, mind magasabbra, míg nem ér *lux perpetua* régióba. Ott megpihen.

Lelki betegen, kedvetlenül, egy szomorúsággal szívemmel jöttem ide, telve izzó gyűlölettel, megvetéssel magam és az egész ember nem iránt és Istenbe vetett megrendült hittemel. Ide jöttem e csendes magányba, hogy ne kelljen emberekkel találkoznom, hogy eltemessem magammal együtt fájdalmaim és itt keresek, ha lehet, gyógy-írt saját sebeimre, melyeket az élet ütött testemen.

És sikerült. Meglehetően önmagammal és a világgal. Emberyelvűvel eloszlott, mint a köd, mikor a nap megjelenik a levegőben és éltető, sugaraival beszaroyza a tájat. Ismét oda jutottam, mint egykor jobb időkben, mikor meg ifjú valék és bohó és virág nyílt számomra mindenütt: *hogy élni boldogság, mert élni jó.* Hiába mondogatjuk, hogy rongy az élet, egy nagy nesze semmi, fogd meg jól. Nem igaz! Háromszor, ötször, százszor kiabálom: Nem igaz! meghazudtol bennünket a fé, fá, virág, az éneklő madár, Isten minden teremtménye. Meghazudtol minden lehelletünk, szívünk minden dobbanása. Minden éreklék ragaszkodik hozzá. És én meg vagyok róla győződve, hogy az öngyilkos, a pillanatnak abban a legkisebb részében, midőn a gyilkos ólom át-furja szívet, megbánja tettet.

„Mert élni boldogság.”

Margit.

közlekedés biztosítása érdekében országserzte egyes szabályozást nyerni s erre névleges körrendeletet bocsátott ki. Ezen körrendelet főbb intézkedései a következők: A kerékpár általában a könnyű járművekre név alkotott rendelkezések alá esik. Kerékpározás általában csak kocsinakot van megengedve; — a mennyiben pedig helyenkint a kocsit rosszasága miatt a kerékpározás lehetetlen volna, a gyalogutak használatára a helyi hatóság által kivételesen megengedhető, de ez esetben a kerékpár sebességének a lépésben menő ember baladását fölmúlulnia nem szabad. Minden kerékpár irányító, főképez és legalább 300 méternyire hallható csengő közzé kell, valamint elő lámpásal legyen ellátva, mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpa üvege zárnak nem lehet. Világító anyagul gyertya, olaj, vagy kisebbfokú villamfény alkalmazható (tehát acetylen nem). A város belterületén a közfogató kocsijai kocsik rendszer sebességéről gyorsabban menethet kerékpározni tilos. Kerékpározók rendszerint az ut baloldalon tartoznak haladni szembejövő kocsikkal, lovasokkal és kerékpárosokkal balra tér ki, az előtte haladókak pedig jobbra előzi meg. Tilos a kerékpárhoz ebeket odahétközeltetni. Másfelől a kerékpárosok hatóságai támogatására igényt tarthatnak. Legközelebbi intézkedése a körrendeletnek az, hogy a rendőri közeg felszólításainak s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak, és ugyszintén kötelesek a rendőrközögek felszólítására megállni s ezek kívánataira megakart igazolni, a magukat igazolni nem tudó kerékpárosok kötelesek gépjüket kezen vezetve az illető rendőrközöget a rendőrhátország legközelebbi helyiségre követni. A rendelet ellen vétők kárhágit kifizetnek el s 100 koronáig, ismétlés esetén 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig börtönetök.

Elsőt csöcsöm. Egy kegyetlen anya némas büntelte foglalkoztatja most a szabadkai rendőrkapitányt. Egy 19 éves cseledeány, hogy bünt elűlkölje újszülött gyermekét megfojtotta és elcsata. Az eset részletei a következők: Neoresis Maris 19 éves cseledeány, a ki nevelő szüleinél lakott, ismeretséget kötött D. M. kömüves segéd, aki, hogy a leány szerelmét teljesen megnyerje, több ízben házasságot ígért neki, amit a hiszékeny leány készpénznek vett. Ez a viszony jó ideig tartott, a szerelmese gyakran találkoztak a leány lakásán, míg végre tegnapelőtti delután megjelent a golya s az anya azt érezve, felment a padlásra, a hol egy gyermeknek adott életet. A büntös anya kegyelmeesen megfojtotta a gyermeket és egy kendőbe takarva megvarta, míg nevelő anyja hazulról eltávozott. Az alkalom megérkezett, amit az anya arra használt fel, hogy az újszülött levette a padlásról és a disznóudban egy fél meter mélységű lukat ásva a kendővel együtt oda betemette és ismét felment a padlásra. A mikor nevelő szülei hazajöttek felírt nekik, hogy a leány némas otthon. Sejtették, hogy valami történt, azonnal a leány felkutatására fogtak és rövid keresés után a padlásban meg is találták. A nevelő szülok azonnal észrevették, hogy a gyermek megszületett, kérezőkösdöket téhát a leánytól, hogy hova tette. A leány kezdetben himezett-hámozott, azt mondván, hogy a gyermek halva született és eltemette. Végre hosszas faggatás után bevallotta, hogy a halva született gyermeket a disznóudba elcsata. A nevelő szülok azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, a hol megvették a szükséges intézkedést, az anyát a kórházba, az exhumált gyermeket pedig a hullaházba szállították. Tegnap delután hozolták fel a kisgyermeket a vizsgálóbíró jelenlétében. A boncolás alkalmával constataltott, hogy nem természetes halállal mult ki.

A kalocsai érek a szegény földművesekért. Józsefháza nevű tizer holdás érké birtokt ez ideig egy ember bérlette, de a most lejáró szerződést az érkék nem újította meg, hanem a birtokot kis részekben (parcellákban) a környék kis gazdáinak adták bérebe. A birtok ily módon való bérebadása által igen sek oly ember jut bérelethez, aki eddig csak napszámolt élt.

Kifogott hulla. A napokban Újvidéken egy férfi hulláját fogták ki a Dunából a halászkoc. Mint a rendőri nyomozat kiderítette a hulla Bukinac Jozca 19 éves révfufalusi illetőségű asztalosgredé, ki e hó 17-én fürdés közben fulladt a vízbe.

Anna báli Palicson. Rengeteg számban özönlött m. vasárnap delután a közönség ki Palicsra. — A villanyos kocsik — tíz percenként 4 kocsit — alig gyöztek a publikumot kiszállítani, amely a gyönyörű nyári napot ezen a kies fűdében akarta eltölteni. De nemcsak Szabadkáról. Szegedről is több száz kirándulót hoztak a vonatok. A nagy vendég előtti téren a cörsön, a mólón ezer és ezer ember hullámzott, halgatva Piroz Jozsi zenekarát, amely ugyancsak szépen játszott, esalagata a közönséget az általa rendezett Anna báli. — De sikerült is az Anna bály hogy mint tan sóha. A város előkelő hölgye, nem törvőve a teremben uralkodott hölgségel kitartóan táncoltak és a fesztelen jó kedv a kora hajnali órákig együtt tartotta a mulatókat.

Pályázat. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke a vezetésére bízott kir. ítélőtábla kerületben úresdésben levő és évi 500 frt segélydíjjal javadalmi

zott több joggyakornoki állásra pályázatot hirdet. Kik ezen állások valamelyikét elnyerni kívánják, életkorukat, nyelvismeretükre, továbbá a jog tanulmány, az első szigorlat letételére — valamint eddigi szolgálati és hadkötelezettségi viszonyaikra vonatkozó okiratokkal felszerelt kérvényüket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ának megfelelően 15 nap alatt a szegedi kir. ítélőtábla elnökehez nyújtás be — amennyiben kello számban nem jelentkezőnek oly pályázók, a kik már eddig a jutodományi államvizsgát vagy az első szigorlatot letették, kivételesen jogvezető pályázók e nélkül is ki fognak neveztetni.

Athelyezés. Lucsics Jakab szabadkai főgymnasiumi hittanart Baesalmácsa klápnak helyezték át.

Hidევვიგვყივინტერ პალისონ. A szabadkai városi tanács a palési főúrbóros dr. Revty Jenő javaslata alapján Palicson hidევვიგვყივინტერét állítottat fel, a hidევვიგვყივინტერét használata végett.

CSARNOK.

A korzó.

Te, ketségkivűl, nyájás olvasó, ha szemedbe ölik az ekes czím, mit soraim föle tettem, azt fogod látni, hogy talán a híres római korzórol akarok írni és megmutatni neked a világ legelső aristokratáit, a mint fényes fogaatökön szágulda hajszolják a pápa meg a király kegyeit. Vagy talán a nizzai virágözörza gondolsz, hol a legredesbb mámor örületében szörjök egymásra a virágot, csokot Karneval herczeg hüség, boldogság vazallusai. Vagy éppen a párisi meg pesti nemzeti ünnepek jutnak eszedbe képzatos díszmeneteikkel; — csak éppen azt nem fogod remélni, hogy — mire feljagottam lantom hurjút — a merész éneknek tárgya a *bajai korzó* lesz.

A szerkesztő ur bízott meg vele. Akkor még nem tudtam, milyen nagy fába vágom a fejszemet és jökdéval indultam a Dunasor felé. Amolyan rekkenő nyári nap volt, a millyennel a leg több regény kezdődik és a milyen napon esohase tudnek regényit írni. A titkászó höszög ott fejeztette magát a kesői órákban is, — és a lombos fák között szorosan ölekezett a sírú porral, mit a nagy vásár kavart föl. Az esteli szello valahol messze vesztelget a kedvesenél, szerelmesen borult a kek Dunára és eskolta, eskolta. Az emberek pedig lömögessen letek el a korzót, a szobából kikergette őket a nyomozatos meleg — és esportokba verődve föl-alá húsztelgetek.

Magam is fölélek halangtam és a fülembé zagyva összevisszaságban verődtek a sok beszéd tarka foszányai. Hallottam ott konverzálási buzoradáról meg a Dreyfus esztről, kettős könyvtelről meg szöke hajról, libamájról meg emberisztről. Csakhogy színtelenül, bágyadtan folyt a beszélgetés mindenfelé; az agyra a höszög, a tífőre a por, a kedélyre nyomott hangulat nehezedett.

Már éppen visszafordulni akartam, hogy elmenjek a szerkesztő urhoz és töle egy Diogeneslámpát kérjek, a mivel a tűrczámba való embert találhassak, mert különben eredménytelenül kelne visszatérnem megbízásomból, mint Alhorák szokta, a kilehz mindenesetre van anyyi jogom, mint a mennyi volt Petőfinek alhoz, hogy magát Petrarca-hoz hasonlítam. Ekkor — mondom — vidám lénykaezaj eszendül fel mögöttem. Ez volt az en agyam talajára a termékenyítő eső, melyre gombamódra burjánzóttak fel gondolataim. És azzal a jóslatszerző illlettséggel — a mi csak a költők sajátja — felkiáltottam: „ez az!” Megboldogult Archimedes az én helyembe bizonyára meg

nélkül szaladt volna fel-alá a Dunasoron hangos heurakával. A modern divat azonban meg nem engedte, hogy lelkesedésemmel szabad folyást engedjek, — és meg kellett elégednem a fenitézendé köztípessel. Mindazonáltal néma megilletődéssel néztem rém az egész kis vidám társaság; észrevettem rajtam az alkalas lázat. Csak egy kis gymnaszta jelentette ki czinikusán, hogy ő jobb szerelmese pecczani, mint a növért gadirozni. — Oh, — és ezt mindnyájan job szeretük volna, különösen a nevezett növér, a kit úgy lehaglott, hogy a vasora után mintegy érezni vélte, a mint testének szászor elatkozott dimenzió minden irányban gyögyöbödnek. Kis bohó! lme, akinek egyebb baja nincsen. Mert valami tragikum följött csak kell képződni. Mintha a vadászok csak a zerket hajszolnak. A barátjeja is kiment, — bár sokos nevetne, mert szép fehér foga van. Amolyan igazó keleti valszek, a keleti faj akaraterevel. Majd megtöri zsepé. Kemény diónak látszik, mert egy hosszú legyen váltig próbálgatja eddig sikeresen alkalmazott módszereit — de ő még mindig csak nevet.

Ellenben komolyan, a suttagóság komolyan beszélget egy szemközti jóvó pár. Kedvenc volna a Dunába lökni a fészerruhás fiút; — csak később nyugodtam meg, mikor meghallottam, hogy neki hivatalból kell suttagnia, mert ő a leányok titkárja. De mikor meg eszembe jut az az aranyos kis lány, alig bírom magamat visszatartani, a mely hivatalos hatalommal való visszaelés czímen fel ne jelentsem azt a titkár utat.

Es a mint végig megyünk a korzón, hasonló okok miatt meg sokszor kell felháborodnom. Ugy látszik a lepék csak most bontogatják szárnyaikat.

A bajai hangli előtt aztán élenk vita támad a mamák és leányok között. A fiatalág ugyanis egyhangulag panaszkodik a szörnyű höszög miatt és csak úgy apropos említik a fagyallatást, a mire egybékint mindnyájan egész delutánat át gondoltak. Viszont a mamák az ilyen költekezést megrovandó pazarlásnak tartják, főleg, mivel ugyis kitűnő gyömulos volt vasora után, és mivel azenet kívülül is lehet élvezni. Az élenk „társalga gás” közben a gavalléro nagy gyakorlottsága való taktikai műveletekkel a lámpák közvetlen közelébe esalagított a gyanutalan mamákat, mire — mint deus ex machina — bukkant fel az udvarias vendégilös hívogató bokolásaival, mi elő aztán már nem lehet kitérni, — és a kicsiny csapat diadalmasan vonul fel a terrasza.

A mikor a cigány kisse abba hagyja utott programját és a Pandurszigenet se rotynokan éppen a trombiták, — messziről a Duna felől járó énekzők hallatszik. Szerelmes hajós legények andalgók kedveseikkel; a nőitáikban cseng a lelkük kinsere, anyja, szerelme.

Oh! és én százaszoroson haragsom rátok, ti óvatos mamák, kiknek szíve nem is olyan régen még edes vagygyal dobant meg ilyen hangok hallatára, — most pedig — rövidke 20 év után — olyan szörnyű dolognak tartjátok, ha mi csónákain akarunk — egyedül.

Pedig — debiz lsten — nem is olyan szörnyű doloz az.

Albó.

Szerkesztő postája.

Viharos éjszákán. Köszönettel mellőztük. — Egy kat-holikus. Csak a nyit térben közhölhet. — Kis Korall. Voreszben nem szenvedünk hiányt. Alkalmilag talán sorát ekkor. — Tantalus. Körjen saját segédjeitől a jegyzőkönyv tartalmának megfelelő nyilatkozatot. A büvárdi eljárás megindítása 3 év elteltével évül el.

Első díjjal és dicsőró oklevéllel kitüntetett.

Uj óra-, ékszer- és látszer-üzlet Baján,
A városháza épületében.

Rákosi Lipót,
műórás.

Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali órákban, valamint mindenemű ékszereket és látszerészeti árukat a

legjutányosabb árak mellett.

Régi órákat, lánczokat és ékszereket a legmagasabb árban becserelek.

Mindenemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

Augusztus hó l-től üzlethelyiségemet ugyancsak a városi palotában a főtérre helyezem át.

